

Gemeente Geldermalsen

Tijd voor het echte gesprek!

Nieuwjaarstoespraak

Burgemeester dr. M.W.M. de Vries

Rhenoy, 9 januari 2017

Dames en heren,

Velen van u mocht ik zojuist al de hand schudden, maar vanaf deze plaats namens het gehele gemeentebestuur en onze ambtenaren van harte welkom bij onze nieuwjaarsreceptie 2017. Dit keer geen bijeenkomst in het gemeentehuis in Geldermalsen zoals we dat steeds hebben gedaan, maar voor het eerst in één van onze dorpen, in Rhenoy. Ik moet zeggen, dat voelt goed en het zou wel eens het begin van een mooie traditie (als een rondreizend circus) kunnen worden.

De achterliggende jaarwisseling is relatief rustig verlopen, ook weer met dank aan de inzet van politie en brandweer.

Relatief rustig wil niet zeggen dat er geen schade is aan gemeentelijke eigendommen. In tegendeel, ongeveer gaat het om 32.000 euro (een fors bedrag dat ongeveer hetzelfde is als vorig jaar). De grootste schade is aangericht in Beesd. Het schoonmaken van de verontreiniging en het herstellen van het Dorpsplein kost ca 21.000 euro. Op dit moment is het herinrichten van dit Plein – gezien de bouwactiviteiten die er plaats vinden - onderwerp van gesprek. Samen met inwoners en winkeliers kijken we wat op het Dorpsplein past en wat wenselijk is. Na deze jaarwisseling komt toch de vraag aan de orde: wil u een Hufferproofplein of een Prachtplein? Als dat laatste de wens is, lijkt het me verstandig samen met elkaar, met de inwoners van Beesd, te bezien hoe we dat mooie plein dan ook bij de volgende jaarwisselingen prachtig kunnen houden.

Er is natuurlijk zoals altijd, weer behoorlijk wat vuurwerk de lucht in geschoten en het is goed te mogen constateren, dat de restanten daarvan op de meeste plaatsen door inwoners zelf weer keurig zijn

opgeruimd. Onze jaarlijkse vuurwerkopruimactie heeft daar zeker toe bijgedragen. Dit jaar riepen we op tot het maken van een leuke, gekke, opruimfoto en die in te sturen. Uit alle inzendingen kwam er één als het meest bijzonder tevoorschijn. Die foto is gemaakt door: de vrienden Lucas, Stijn en Daan die hun uiterste best hebben gedaan om De Bouwing in Geldermalsen weer keurig op te ruimen. Misschien niet al te gezond, maar hoogstwaarschijnlijk voor hunzelf beter dan een bos bloemen, hebben we een lekkere zak drop als beloning en natuurlijk een mooie cheque ter waarde van € 500,- waarmee ze samen met hun ouders een leuke straatbarbeque mogen organiseren.

Uit het gemeentehuis, naar de mensen toe. Een nieuwjaarsreceptie in Rhenoy. Het is een logische stap waarmee we als gemeente inspelen op ontwikkelingen die zowel landelijk als lokaal gaande zijn.

Het lijkt er heel sterk op, dat de hele wereld om ons heen ontevreden is. Er is sprake van toenemende zorg voor de toekomst van onszelf en van onze kinderen. Die zorg wordt deels gevoed door angst voor de vreselijke tragedies elders in de wereld die steeds maar dichterbij lijken te komen, zoals onlangs nog op de Kerstmarkt in Berlijn en het tijdens het nieuwjaarsfeest in Ankara. Voor een ander deel groeit het gevoel van onbehagen vanuit het schijnbaar onbegrijpelijke. Waarom worden bepaalde keuzes gemaakt, waarom worden wij daar niet bij betrokken?

Het wantrouwen ten opzichte van de overheid lijkt toe te nemen. Soms lijkt het, of nog nauwelijks de moeite wordt genomen zich ergens in te verdiepen, er is geen tijd meer voor het echte inhoudelijke gesprek. Het enkel geven van meningen dreigt de hedendaagse cultuur te worden.

Een poster van het bekende Loesje vertaalde het vrij treffend: 'Van denken worden we moe, dus oordelen we maar wat'.

Het moet allemaal anders, luid klinkt de roep om verandering. Aan de komende verkiezingen voor de Tweede Kamer in maart van dit jaar dreigen maar liefst 82 partijen deel te nemen. Zij pretenderen allemaal te weten welke kant het met ons land uit zou moeten. Elke kant, elke oplossing voor een probleem, begint mijn inziens bij het luisteren naar de ander en het besef dat we er te allen tijde samen uit moeten komen. Laten we daar naar streven.

Een somber beeld, helemaal niet een mooi verhaal om het nieuwe jaar mee in te luiden. Gelukkig omvat dit beeld maar een deel van de werkelijkheid van alledag. Hoewel lang nog niet iedereen daar in gelijke mate van mee profiteert, gaat het economisch gezien steeds beter met ons land. Op internationale vergelijkingslijstjes staat Nederland steevast in de top 5 van de landen waarin de bevolking zich het meest gelukkig voelt.

Lokaal voelen we ook dat het beter gaat. We hoeven maar de recente ontwikkelingen in nieuwbouwwijk De Plantage in Meteren te kijken – waar vandaag de peuterspeelzaal van start is gegaan - of dichterbij naar De Oudenborch hier in Rhenoy, om daarvan voorbeelden te zien. Ik kan veel meer voorbeelden noemen.

Met deze voorbeelden mogen we echter het benoemde gevoel van onvrede niet negeren of bagatelliseren. Het is er wel degelijk, het heeft een grond en het verdient serieus genomen te worden. Als men de

overheid terecht één ding kan en mag verwijten, dan is het wel dat zij te lang de ogen heeft gesloten voor modernisering van het openbaar bestuur. Onze representatieve democratie is waardevol én aan vernieuwing toe. Daarmee is te lang gewacht.

Het gevaar nu – wellicht uit vrees voor een slechte verkiezingsuitslag of uit angst voor een verdere polarisering van onze maatschappij – is dat de politiek in een kramp raakt en gaat doorschieten. We moeten met elkaar het kind niet met het badwater weggooien. Ik pleit voor een behoedzame en tegelijkertijd actieve weg naar een nieuw evenwicht. Het openbaar bestuur anno 2017 kan op tal van manieren worden gemoderniseerd. We moeten openstaan voor experimenten om met elkaar uit te vinden welke van deze vormen effectief en succesvol kunnen zijn.

Waar ik eerder betoogde het echte gesprek soms te missen is dat er wel, maar op andere plaatsen dan voorheen. Zorgcorporaties, duurzaamheidsallianties zoals 11 duurzaam, dorpsraden: het zijn allemaal plaatsen waarbinnen het echte gesprek plaatsvindt. Nu nog een overheid die beter leert luisteren en daar is waar die gesprekken plaatshebben. Een leugenbankje waar de ouderen zich verzamelen, het DOP, de markt, bij de visboer, allemaal plaatsen waar ook gepraat wordt. Wij horen en begrijpen ondertussen dat onze inwoners een overheid willen die meer faciliterend tussen haar inwoners staat en minder sturend van bovenaf is.

Zeggenschap en ruimte geven om verantwoordelijkheid te delen, dat is waar we naartoe gaan, vermoed ik. Vanuit gedeelde

verantwoordelijkheid opereren is natuurlijk wat anders dan: 'u vraagt en wij draaien'. Want wie is dan die U? Het lijkt erop dat we vaak lokaal willen bedenken wat lokaal kan, per dorp, en dat soms zaken wat centrale(re) afstemming nodig hebben. Bij thema's als zorg, mobiliteit, duurzaamheid en veiligheid is vaak een combinatie nodig. Inwoners, instellingen en verenigingen zien een probleem of een vraagstuk. Soms is dan een kader – een helder doel of afspraak - van de overheid nodig. Dat doel of kader kan – na goede gesprekken – door bijvoorbeeld de volksvertegenwoordigers worden vastgesteld. Soms is belangenafweging en het maken van keuzes op een ander niveau nodig om niet het besluit van de ene groep een andere wens of ander besluit in de weg te laten zitten. Voor deze besluiten kiezen we met elkaar raadsleden en wethouders die moeten besturen.

Een voorbeeld. Na veel gesprekken, inspiratiebijeenkomsten en afstemming – ook georganiseerd door belangstellenden - heeft de gemeenteraad afgelopen december besloten dat Geldermalsen in 2030 (en dat is best snel) energieneutraal zal zijn. Dames en heren, dat is een enorm belangrijke opgave. We wekken dan zelf aan energie op wat we nodig hebben. Als je hiermee aan de slag gaat, kun je dat als gemeente niet alleen. Op 6 maart organiseren we daarom een duurzaamheidscongres met een top spreker, dan praten wij met elkaar verder over deze opgave. Wij rekenen op uw aanwezigheid maar vooral op uw inzet om samen af te spreken welke stappen we gaan nemen. Want alleen samen kunnen we deze stap zetten.

De gebeurtenissen in december 2015 wierpen uiteraard in onze gemeente hun schaduw af op het achter ons liggende jaar 2016. We

gingen twaalf maanden geleden het nieuwe jaar in met een erfenis. Er was veel om met elkaar over te praten en om de vertroebelde relatie tussen gemeentebestuur en inwoners te herstellen. Tijdens talloze gesprekken in de dorpen en met allerlei groeperingen kwam er veel op tafel. Dat ging er soms scherp en verhit aan toe, maar tegelijkertijd zag je ook veel betrokkenheid bij de directe woonomgeving en de wil om zich daar samen voor in te zetten.

Het is niet alleen bij woorden gebleven. Soms nam de gemeente het initiatief, heel vaak ook een dorp, een wijk of gewoon een groep mensen. We gingen samen aan de slag en het beschadigde vertrouwen lijkt te herstellen. Na het goede voorbeeld vanuit Rhenoy kwam er ook in Tricht een prachtig klompenpad en in datzelfde dorp zie je op dit moment een constructief overleg tussen ProRail, gemeente en inwoners over de toekomstige herinrichting rond het spoor. Op verschillende plaatsen zijn er WhatsApp-groepen gekomen en grote wegreconstructies zoals bij de Willem de Zwijgerweg in Geldermalsen en Wilhelminastraat in Meteren zijn tot tevredenheid van alle betrokkenen afgerond. We werkten met elkaar aan het project Jongeren op Gezond Gewicht, er kwam een dorpsplan voor Buurmalsen en ondernemers en gemeente hebben elkaar gevonden in een gezamenlijke aanpak rond het aantrekkelijker maken van het winkelcentrum Geldermalsen.

Op zoek naar actieve hulp of soms gewoon op zoek naar een antwoord op een zorgvraag weten steeds meer mensen de weg te vinden naar het Kernteam. Samen met een groot aantal basisscholen hadden we het bijzonder geslaagde project Democracy, waarbij kinderen gemeenteraad mochten spelen en de waarde ontdekten van een debat

op inhoud en de noodzaak van het maken van keuzes.

De informatiemarkt 'Iedereen doet mee' was een groot succes en een prachtig begin van onze gezamenlijke route richting een inclusieve samenleving waarbinnen iedereen telt en niemand buitenspel blijft staan. Een samenleving waarbij we letten op elkaar en elkaar verrijken. Hier gaat u komend jaar meer van horen.

Dames en heren, wanneer ik om mij heen kijk, dan zie ik binnen onze gemeente dagelijks prachtige voorbeelden van zo'n samenleving. Is alles overal en altijd ideaal? Nee, dat niet, maar er bestaat zeker geen reden tot somberen.

Heel bewust heb ik hiervoor één treffend voorbeeld van lokale kracht, creativiteit en aanpakken niet genoemd. Ik heb het dan over de leefbaarheidsinitiatieven die we nu alweer voor het derde jaar met een financiële bijdrage stimuleren. Het budget voor de kleinere initiatieven tot € 5.000,-- bleek precies toereikend om alle inzendingen met dat bedrag te kunnen honoreren. Anders lag dat bij de grotere initiatieven tot € 10.000,--. In totaal twaalf inzendingen met een budget voor vijf.

Een stemming moest uitkomst bieden. In totaal werden 2712 geldige stemmen uitgebracht. Aan mij de dankbare taak om hier vanavond de gelukkige projecten bekend te mogen maken.

1. Voetbalvereniging Beesd; op weg naar energie neutraal beheer (242 stemmen)
2. Voetbalvereniging Tricht; realisatie van een pannakooi (291 stemmen)
3. Festivate; organiseren dance-event in 2017 (372 stemmen)

4. Ons Eigen Gebouw Buurmalsen (Drie keer is scheepsrecht);
opfrissen van het interieur (414 stemmen)
5. Basisschool 'De Bloeiende Betuwe' Rhenoy; inrichting van een
eigentijds kleuterplein (508 stemmen)

Allereerst natuurlijk mijn felicitaties richting de gelukkige winnaars en als voorschot voor hen vast een mooie bos bloemen. Degenen die dit keer buiten de boot zijn gevallen, kan ik slechts oproepen door te gaan met hun pogingen hun doel te verwezenlijken, ter geruststelling Ons Eigen Gebouw heeft het drie keer geprobeerd. Er komen ongetwijfeld nog weer nieuwe kansen.

Dat brengt me eigenlijk als vanzelfsprekend bij het fusietraject met de buurgemeenten Neerijnen en Lingewaal. Het komende jaar worden binnen dit traject belangrijke stappen gezet. We beginnen morgen in Buurmalsen en Vuren met een lange serie van burgeravonden waarin we samen met liefst zoveel mogelijk inwoners, verenigingen en instellingen van gedachten wisselen over eigentijdse dienstverlening, over de invulling van wijk- en dorpsgericht werken en tenslotte ook over het behoud van de eigen identiteit van alle onze dorpen. De eerste gedachten daarover zijn al aan het papier toevertrouwd en we komen nu bij u aftasten of die koers ook in uw ogen een juiste is. Uw mening doet er wel degelijk toe en daarom wil ik vanaf deze plaats al onze inwoners in al onze dorpen oproepen om vooral naar die burgeravonden te komen. Doe mee, bouw mee aan uw eigen toekomstige gemeente. Hoe die gemeente straks gaat heten, dat mag u het komende halfjaar waarschijnlijk zelf bepalen. Ook hier gaat u al snel meer over horen.

Daarna houden we niet op u actief bij dit hele proces te betrekken. Dat

gaan we op allerlei manieren doen, misschien ook door het bundelen van onze gemeenschappelijke leefbaarheidsbudgetten.

Ik wens namens het gemeentebestuur dat 2017 een jaar mag worden van meedenken, meepraten en meedoen. Een jaar waarin we met elkaar de tijd nemen voor het echte gesprek en een jaar waarin we op een respectvolle wijze met elkaar meningen delen in plaats van meningen bestrijden. Dat lukt alleen wanneer we er echt samen voor gaan, en dan bedoel ik niet wij als gemeentebestuur, maar ook u als inwoners. Ook dat is burgerparticipatie.

Dorpsgemeenschap van Rhenoy, hartelijk dank voor uw gastvrijheid. Gefeliciteerd met geld voor jullie kleuterplein. Volgend jaar zien we u allemaal graag weer terug bij onze nieuwjaarsreceptie die dan gehouden zal worden in Tricht.